

Коваленко Анна Юріївна, здобувач вищої освіти факультету міжнародних відносин і журналістики Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Україна

Науковий керівник: Афанасьєва Олена Миколаївна, старший викладач кафедри управління соціальними комунікаціями Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Україна

ОСНОВНІ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ОРІЄНТИРИ КОДЕКСУ ЕТИКИ УКРАЇНСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА

Кодекс етики української журналістики є остаточним документом, який визначає основні морально-етичні орієнтири для представників цієї професії.

Кодекс - документ, що містить національні систематизовані моральні цінності, норми журналістської етики та правила поведінки. У світі, за підрахунками спеціалістів, існує понад 97 кодексів професійної етики журналістів.[1]

Він встановлює стандарти поведінки та відповідальність перед громадськістю, яка тримає журналістів відповідно до якості та об'єктивності інформації, яку вони поширюють. У даній тезі розглянемо основні морально-етичні принципи, які починають Кодекс етики української журналістики.

По-перше, одним із ключових принципів Кодексу є принцип правдивості інформації. Журналісти повинні бути об'єктивними та чесними у своїх повідомленнях, уникати спотворення фактів і недостовірної інформації. Це дозволяє громадськості довіряти особам масової інформації та захистити інтегрит журналістики.

«Суспільна сфера»: спільні простори – реальні, віртуальні чи уявні, – де знаходяться соціальні проблеми обговорюються і формується громадська думка». Цією теорією першим поділився німець соціолог та філософ Юрген Габермас, який стверджував, що здорова публічна сфера є має важливе значення для демократії та має бути інклюзивним, представницьким і характеризуватися повагою для раціонального аргументу. [2]

По-друге, Кодекс наголошує на заборону дискримінації та публікації матеріалів, які можуть сприяти розпаленню ненависті. Журналісти повинні поважати права та гідність усіх осіб, незалежно від їхньої раси, релігії, гендерної приналежності тощо. Це сприяє створенню толерантного та різноманітного суспільства.

По-третє, Кодекс забороняє конфлікт інтересів. Журналісти не повинні використовувати своє професійне становище для особистої користі або підтримувати конфліктні інтереси, які можуть підірвати незалежність їхньої роботи.

Свідоме порушення норм журналістської етики є абсолютно несумісним з професійною журналістикою, піддається громадському осуду, може бути підставою для позбавлення прес-картки членства в професійних спілках та НСЖУ. Розгляд конфліктних ситуацій етичного та професійного характеру здійснює Комісія з журналістської етики. [3]

По-четверте, промисловим аспектом Кодексу є захист джерел інформації. Журналісти повинні дотримуватися принципу конфіденційності, не розкривати

джерела інформації без їхньої згоди, що сприяє вільному потоку інформації та довірі між журналістами та їхніми джерелами.

По-п'яте, Кодекс закликає журналістів до поваги до особистої гідності та приватності осіб, про які вони пишуть. Вони повинні уникати неправомірного втручання у приватний життєвий простір та забезпечити баланс між правом громадськості на інформацію та особисту гідність та приватність осіб.

Отже Кодекс етики української журналістики є інструментом забезпечення якості та незалежності журналістики в Україні. Він встановлює стандарти, які сприяють створенню довірчого відносини між журналістами та громадськістю, а також сприяють розвитку демократії та свободи слова в країні. Ретельне дотримання цих морально-етичних принципів допоможе журналістам виконувати свою роль інформаційних посередників у суспільстві та служити загальному доброму. Етика комунікації в журналістиці стає основою довіри між журналістами та глядачами, розширює відповідальність перед громадськістю та сприяє вибудовуванню об'єктивного та інформованого суспільства. Журналісти, дотримуючись принципів об'єктивності, захисту приватності, боротьби з дезінформацією та відповідної публікації, виступають як стражі суспільної справедливості. Важливо пам'ятати, що дотримання етичних стандартів лише підтримує впевненість у достовірності інформації, але й сприяє розвитку високих стандартів журналістської професії, що є необхідним для зміцнення демократії та взаєморозуміння в нашому глобальному суспільстві.

Список використаних джерел:

1. КОДЕКС ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ УКРАЇНСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА ОСНОВА ПРАВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАС-МЕДІА. - [Електронний ресурс] - <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1916>.
2. INFORMATION DISORDER: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making. - [Електронний ресурс] - <https://rm.coe.int/information-disorder-toward-an-interdisciplinary-framework-for-research/168076277c>.
3. Журналістська етика. - [Посібник для підготовки до державного іспиту] – Володимир Мостовський та Володимир Різун. - 2014.